

Na de laatste formele vaststelling van deze criteria zijn de volgende aanvullende besluiten en interpretaties afgestemd met de Dierenbescherming. Deze besluiten/interpretaties zijn weliswaar nog niet formeel vastgesteld en kunnen, bij bijzondere omstandigheden, nog wijzigen voorafgaand aan opname in vastgestelde BLk criteria. Vooruitlopend hierop wordt op basis van deze aanvullende besluiten en interpretaties gecertificeerd.

Datum	Norm nr. of onderwerp	Vraag	Aanvullend besluit of interpretatie
1-12-22	BLk kalf ouder dan een jaar, is BLk rund?	Beter leven kalveren die ouder worden dan een jaar, mogen die worden afgezet als Beter Leven rund(-vlees)?	Een kalf dat ouder is dan een jaar moet volgens de wet worden aangeduid als rund(-vlees). Beter Leven rundvlees moet afkomstig zijn van runderen die vanaf geboorte voldoen aan de Beter Leven criteria voor runderen. Dit omvat o.a. dat kalven min. 3 maanden zogen bij de moeder, weidegang, verdoofd onthoornen en castreren, etc. De Beter Leven criteria voor kalveren wijken hier vanaf. Als een Beter Leven kalf ouder wordt dan een jaar moet dit worden afgezet als rundvlees, maar als dit kalf niet voldeed aan de Beter Leven criteria voor runderen, kan dit rund(-vlees) niet worden afgezet als Beter Leven rund(-vlees).
1-12-22	A01 Certificatie	Bijv. buitenlandse bedrijven hebben niet altijd een Vitaal Kalf certificaat. Kunnen deze bedrijven ook op een andere manier aan dit criterium voldoen?	Bij 1 ster dient er altijd een Vitaal Kalf certificaat te zijn. Bij 2 en 3 ster kan er ook worden volstaan met: 1. een minimaal gelijkwaardig certificaat (de aanvrager levert een vierkantvergelijking aan die door SBLk wordt beoordeeld en voorgelegd aan de DB, DB besluit of dit als gelijkwaardig wordt geaccepteerd of niet), of 2. er vindt tegelijkertijd met de BLk controle een Vitaal Kalf controle plaats (zonder afgifte van een Vitaal Kalf certificaat), waarbij van te voren door de Dierenbescherming is vastgesteld aan welke Vitaal Kalf criteria buitenlandse bedrijven niet per definitie hoeven te voldoen.
14-08-23	V03c Wijze van verstrekking ruwvoer vanaf 12 weken leeftijd	Criterium V03c uit de BLk Kalveren 1 ster criteria stelt dat voor kalveren vanaf 12 weken leeftijd minimaal 3 ruwvoervreetplekken (van minimaal 0,40 m) per 6 kalveren beschikbaar moeten zijn. Dit is een nieuwe eis ten opzichte van de eerdere criteriaset voor kalveren en vereist voor veel bedrijven een verbouwing of omschakeling naar een lagere bezetting, om aan te kunnen voldoen. Kan hier een overgangstermijn voor worden gehanteerd?	Het klopt dat voor criterium V03c een overgangseis ontbreekt. Daarom heeft de Dierenbescherming besloten alsnog een overgangstermijn te hanteren luidende bij nieuw- of verbouw, doch uiterlijk per 1-1-2030.
1-12-22	V07 Drinkwater	Hoe kan worden voorkomen dat kalveren grote hoeveelheden water gaan drinken?	De Dierenbescherming is van mening dat het wenselijk is dat kalveren permanent toegang krijgen tot vers drinkwater, zodat zij ook op de momenten dat er geen kalvermelk verstrekt wordt zelf kunnen besluiten water te drinken. Het probleem is dat sommige kalveren dan heel veel water gaan drinken en dat dit tot gezondheidsproblemen kan leiden. Dit dient voorkomen te worden door de watergift/doorstroming van de drinkbak of drinknippel te beperken en/of na een bepaalde hoeveelheid achter elkaar te onderbreken. Dit beperken/onderbreken van de drinkwaterstroom mag echter op geen enkele manier worden geïnterpreteerd dat er tijdelijk geen drinkwatervoorziening is.
28-03-24	HY04 Plaagdierbestrijding	Criterium HY04 beschrijft dat op het bedrijf plaagdierwering en -bestrijding plaatsvindt volgens de Europese norm CEN-EN 16636. Per 01-01-2023 is de wetgeving gewijzigd met betrekking tot het KBA-bewijs. Betekent dit ook dat criterium HY04 wordt aangepast?	De Dierenbescherming volgt de gewijzigde wetgeving. Dit betekent dat het KBA-bewijs niet meer voldoende is. Nagenoeg alle chemische middelen mogen enkel nog worden toegepast door geschoolde personen werkzaam bij gecertificeerde bedrijven. Dit houdt in dat enkel bedrijven welke zijn gecertificeerd voor CEPA of IPM Knaagdierbeheersing (zie Keurmerk Plaagdier Management Bedrijven - Register (kpmb.nl)) chemische bestrijdingsmiddelen mogen toepassen.

16-03-23	H06a Oppervlak per kalf in groep	In de BLk 1 ster Kalf criteria is opgenomen dat het vloeroppervlak per kalf minimaal 1,8m ² moet zijn, indien de kalveren niet in eenlingboxen zijn gehuisvest. Een oppervlak van 1,8m ² per kalf is niet op korte termijn haalbaar. Kan dit worden uitgesteld of aangepast naar 1,5m ² per kalf?	De Dierenbescherming heeft besloten dat de oppervlakte van 1,8m ² per kalf gehandhaafd blijft. Aangezien het aantal dierplaatsen in de opstartafdeling samenhangt met de afmestafdeling, is echter besloten om net als bij H06b een overgangstermijn toe te passen bij H06a, namelijk: Uiterlijk met ingang van 01-01-2025 is de oppervlakte per kalf minimaal 1,8m ² per dier.
17-10-25	H06a Oppervlak per kalf in groep	In criterium H06a is bepaald dat kalveren in groepshuisvesting een minimumoppervlak van 1,8 m ² per kalf moeten hebben. Deze eis geldt vanaf het moment dat de kalveren niet meer individueel (in eenlingbox) gehuisvest worden. In bepaalde systemen is dit vanwege looppaden en starten met kleinere groepen niet mogelijk. Is het toegestaan om kalveren op 1,5 m ² per kalf te houden wanneer ze al eerder in groepsverband worden gehuisvest als alternatief voor eenlingboxen, mits deze huisvestingsvorm voldoet aan alle overige BLk eisen?	De Dierenbescherming keurt dit alternatief voor eenlingboxen goed door binnen criterium H06a een aanvullende mogelijkheid toe te staan: Kalveren mogen vanaf aankomst op het vleeskalverbedrijf tot een leeftijd van maximaal 8 weken worden gehuisvest in groepshuisvesting op een kleiner oppervlak, mits: • Het om een alternatief voor individuele huisvesting gaat (eenlingbox); • Het vloeroppervlak per kalf minimaal 1,5 m² bedraagt; • Op maximaal 8 weken leeftijd wordt overgegaan op groepshuisvesting met minimaal 1,8 m² per kalf. Dit aanvullend besluit is bedoeld als stap richting afbouw van eenlinghuisvesting en sluit aan bij de doelstelling om dierenwelzijn te verbeteren door groepshuisvesting eerder mogelijk te maken. Dit aanvullend besluit is geldig tot en met 31-12-2029. Criterium H06a zal hierdoor als volgt worden geformuleerd: <i>Interpretatie: De mogelijkheid uit de wet om kalveren op lager gewicht op 1,5 of 1,7 m² te houden is onder Beter Leven niet toegestaan, behalve voor kalveren jonger dan 8 weken. Voor kalveren tot een leeftijd van maximaal 8 weken is het toegestaan om de dieren op een vloeroppervlak van minimaal 1,5 m² per kalf te houden in groepen, als alternatief voor de eenlingbox.</i> <i>Dit criterium vervalt vanaf 2030 omdat dan voor alle bedrijven criterium H06c geldt.</i> <i>Meetmethode: Controleer van een aantal groepshokken of deze aan de voorwaarden voldoen. Noteer oppervlakte van deze hokken en aantal dieren per hok. Er wordt hart op hart opgemeten. In geval van muur: muur als startpunt meting. Ruimte onder voergoot/onderste gedeelte schuin geplaatste voerhek worden niet meegenomen in het vloeroppervlak.</i> <i>Controleer bij een oppervlakte van minder dan 1,8 m² per kalf of de dieren een leeftijd hebben van maximaal 8 weken.</i>

16-03-23	H08a Frequentie hergroeperen kalveren	Om achterblijvende kalveren meer kans te geven ook voldoende te eten en te drinken, worden kalveren wel eens gehergroepeerd op basis van drink- en eetsnelheid en conditie. Criterium H08a schrijft voor dat de dieren slechts in de eerste 12 levensweken mogen worden gehergroepeerd. In de praktijk wordt dit echter ook op een later moment gedaan, omdat de kalveren pas op een latere leeftijd verplaatst worden van de opstart- naar de afmestafdeling. Mogen de kalveren ook na een leeftijd van 12 weken worden gehergroepeerd?	Criteria H08 en H08a zijn bedoeld om niet steeds nieuwe rangordeconflicten tussen de kalveren te hebben en om de verspreiding van ziektekiemen tegen te gaan. De leeftijd van 12 weken in criterium H08a is gebaseerd op de veronderstelling dat BLk 1 en 2 sterren kalveren op een leeftijd van 12 weken verplaatst worden van de opstart- naar de afmestafdeling. Gezien het feit dat het verplaatsen van de opstart- naar de afmestafdeling ook op een latere leeftijd kan plaatsvinden, heeft de Dierenbescherming besloten om de leeftijdsgrens van 12 weken aan te passen bij BLk 1 en 2 sterren. Het criterium wordt dan ook als volgt aangepast: De kalveren mogen slechts in de opstartafdeling én nog éénmaal bij verplaatsing naar de afmestafdeling, worden gehergroepeerd. Het uitgangspunt blijft hierbij dat de kalveren zo min mogelijk worden gehergroepeerd.
2-5-25 en 13-02-26	M05 Rook- en hittedetectie technische ruimte	Volgens de interpretatie van criterium M05 moet de brandmeldinstallatie voldoen aan NEN 2535. Het is onduidelijk welke installaties voldoen aan de NEN-norm en of er bedrijven zijn die het volgens deze norm installeren. Kan hierover duidelijkheid worden gegeven?	De Dierenbescherming heeft vanwege de onduidelijkheid besloten de overgangstermijn te verlengen naar 01-01-2027. Nu de Dierenbescherming duidelijkheid heeft verschaft over criterium M05, hebben de kalverhouders in 2026 de tijd om aanpassingen te verrichten, om daarmee te voldoen aan het criterium per 01-01-2027. <i>Criterium M05 zal hierdoor als volgt worden geformuleerd:</i> <i>Criterium: De technische ruimte/risicoruimte (vervangende term bij bestaande bouw voor technische ruimte) is voorzien van rook- en hittedetectie.</i> <i>Uiterlijk met ingang vanaf 01-01-2027.</i> <i>Interpretatie: De technische ruimte/risicoruimte is de ruimte waar de meeste en meest risicovolle apparatuur aanwezig is met verbrandingsrisico voor de kalveren. Onder risicovolle apparatuur wordt o.a. verstaan: cv-ketels, elektrische boilers, regel- en procescomputers, omvormer zonnepanelen, houtkachels/pelletkachels of stoppen-/meterkast.</i> <i>De rook- en hittedetectie voldoet aan NEN2535 (of NEN-EN 54 buiten Nederland), bijvoorbeeld aspiratierookmelders of thermische melders en heeft een doormelding naar tenminste 2 personen. De rook- en hittedetectie is verbonden naar alarm- en blusinstallaties in de technische ruimten/risicoruimte. Dit criterium geldt voor het gehele stalgebouw (ook bij verbouw, aanbouw of nieuwbouw). Voor gekwalificeerde bedrijven die de rook- en hittedetectie volgens de juiste normen installeren: <u>Brandmeldinstallaties – Het CCV</u>. Voor bedrijven die de inspectie van de rook- en hittedetectie uitvoeren: <u>Inspectie-instellingen - Het CCV</u>.</i> <i>Meetmethode: Controleer en noteer vanaf 01-01-2027 of de technische ruimte/risicoruimte is voorzien van rook- en hittedetectie met doormelding naar de telefoon van ten minste 2 personen en voldoet aan NEN2535 (of NEN-EN 54 buiten Nederland) volgens een keuringsrapport van de inspectie-instelling.</i>

2-5-25 en 13-02-26	M06 Blusvoorziening technische ruimte	Het is onduidelijk waar de blusvoorziening voor de technische ruimte aan moet voldoen en of er bedrijven zijn die het volgens de norm installeren. Kan hierover duidelijkheid worden gegeven?	De Dierenbescherming heeft vanwege de onduidelijkheid besloten de overgangstermijn te verlengen naar 01-01-2027. Nu de Dierenbescherming duidelijkheid heeft verschaft over criterium M06, hebben de kalverhouders in 2026 de tijd om aanpassingen te verrichten, om daarmee te voldoen aan het criterium per 01-01-2027. Criterium M06 zal hierdoor als volgt worden geformuleerd: <i>Criterium: De technische ruimte/risicoruimte (vervangende term bij bestaande bouw voor technische ruimte) is voorzien van een automatische blusvoorziening om bij rook en/of hitte een beginnende brand te blussen.</i> <i>Uiterlijk met ingang vanaf 01-01-2027.</i> <i>Interpretatie: De technische ruimte/risicoruimte is de ruimte waar de meeste en meest risicovolle apparatuur aanwezig is met verbrandingsrisico voor de kalveren. Onder risicovolle apparatuur wordt o.a. verstaan: cv-ketels, elektrische boilers, regel- en procescomputers, omvormer zonnepanelen, houtkachels/pelletkachels of stoppen-/meterkast.</i> <i>Voorbeelden van effectieve blusvoorziening zijn bijvoorbeeld watermistsystemen of aerosol blussystemen. Voor gekwalificeerde bedrijven die een blusvoorziening volgens de juiste normen installeren: <u>Sprinklerinstallaties watervoerend – Het CCV</u>.</i> <i>Meetmethode: Controleer en noteer vanaf 01-01-2027 of de technische ruimte/risicoruimte is voorzien van een automatische blusvoorziening.</i>
-----------------------	--	---	---

2-05-25	M08 Bliksemafleiders	De norm NEN 1014 voor bliksemafleiders waarnaar wordt verwezen in het criterium, is verouderd en daarbij was er onduidelijkheid over plaatsing van de bliksemafleider op het hoogste punt van het erf. Dit is vaak de voersilo en de vraag is: mag de bliksemafleider ook op een andere plek worden geïnstalleerd?	De Dierenbescherming wil middels dit aanvullend besluit het criterium M08 over bliksemafleiders verduidelijken. Zaken die hierin opgenomen worden zijn: • Toevoeging nieuwe NEN-norm • Aanpassing verwoording hoogste punt In eerste instantie was de NEN-norm waar de bliksemafleiders aan moesten voldoen NEN 1014. Vanaf 2006 is dit gewijzigd naar NEN EN IEC 62305. Bliksemafleiders die na 2006 zijn geïnstalleerd, moeten voldoen aan deze nieuwe norm. Binnen BLk zijn er kalverhouders die vóór 2006 al een bliksemafleider hadden geïnstalleerd die voldoet aan NEN 1014 en kalverhouders die ná 2006 een bliksemafleider hebben moeten installeren. Deze laatste groep zal dus een bliksemafleider moeten hebben die voldoet aan NEN EN IEC 62305. In de criteria stond genoemd dat de bliksemafleider op het hoogste punt van het erf geïnstalleerd dient te worden. Na onderzoek en navraag bij experts, kwamen we tot de conclusie dat installatie op het hoogste punt niet automatisch de hoogste bescherming biedt voor de kalveren. Dit gaf redenen om de bewoording in de criteria aan te passen. Criterium M08 zal hierdoor als volgt worden geformuleerd: <i>Criterium: Vanaf 01-01-2025 dient het bouwblok te zijn voorzien van een uitwendige bliksembeveiligingsinstallatie, aangelegd volgens NEN 1014 of NEN EN IEC 62305. De plaatsing van de bliksembeveiligingsinstallatie gebeurt volgens de richtlijnen in overeenstemming met de NEN norm.</i>
16-03-23	B03 Meting bloedijzer	In criterium B03 is opgenomen dat op een leeftijd van 20 weken een bloedmeting dient te worden verricht en dat bij te lage HB-waardes bijgestuurd dient te worden door middel van ijzersupplementie. Het monitoren van het bloedijzergehalte is bij rosé kalveren niet gebruikelijk. Hoe moet worden omgegaan met rosé kalveren, waarbij het ijzergehalte voorheen nooit gemonitord hoefde te worden?	In de Beter Leven criteria voor kalveren zijn diverse criteria opgenomen die er voor zorgen dat de kalveren genoeg ruwvoer binnen krijgen om in hun ijzerbehoefte te voorzien. Hierdoor is verdere monitoring van het bloedijzergehalte (op een leeftijd van 20 weken) bij Beter Leven kalveren niet nodig om het beoogde einddoel te behalen van een gemiddeld HB niveau van 7,0 mmol/l. Het criterium hoeft daarom niet te worden gecontroleerd en wordt bij een volgende herziening uit de BLk criteria verwijderd.

27-02-24	T01 Elektrische veedrijvers	Het criterium 'Elektrische veedrijvers' beschrijft dat op het kalverbedrijf en tijdens het transport geen elektrische veedrijvers gebruikt mogen worden. Het is niet logisch dat de veehouder zou kunnen worden gesanctioneerd bij gebruik van een elektrische veedrijver tijdens het transport. Nadat de dieren het veehouderijbedrijf hebben verlaten, vallen de dieren niet meer onder de verantwoordelijkheid van de veehouder. Hoe gaan we hier mee om?	De Dierenbescherming benadrukt dat het gebruik van de elektrische veedrijver niet is toegestaan onder het Beter Leven keurmerk. Echter, het gedeelte "tijdens transport" is zodanig geformuleerd, dat dit tot verwarring kan leiden en wordt daarom bij een volgende herziening uit de criteria verwijderd. In het kader van het Beter Leven keurmerk wordt er op toegezien dat geen gebruik wordt gemaakt van de elektrische veedrijver tijdens het verblijf op de BLk gecertificeerde veehouderij en tijdens het uitladen op het terrein van de BLk gecertificeerde slachterij; waarvoor de desbetreffende BLk deelnemer verantwoordelijk is. Hierop wordt (onaangekondigd) gecontroleerd door de CI.
----------	-----------------------------	--	--